

kone o prostem kuhanju žganja, kakor je to bilo nekdanj, o odpravi davka na vine za male gospe darje, o slobodnem kupovanju in prodaji, s čemur se osigura potrebna hrana za ome, ki nimajo polja, o prostem lovu na lastnem posestvu, o prostem sadenju tobaka itd. Oni trgovci in voditelji aprevizacij pa, ki so za čas vojne izrabljali ljudstvo, se postavijo pred redna sodišča in ako se jim dokaže kaj nedopustnega, se bodo najstrožje kaznovali.

Toplo prosimo duhovščino in vso inteligenco, naj pazijo na hujskače, ki iz nerazumevanja »Nanzanil« NV ali iz zlobe klevečeje NV, kakor da je ono »povlašile, posrbilo« katoliške Hrvate ali pa one, ki NV obrekujejo, da je »poškodilo, pohrvatilo« pravoslavne Srbe. VNV so zbrani ljudje vseh barv in garantirajo vsem in vsakemu njegovo ime, vero in pravico. Najboljša garancija vsakemu pa je njegova živa narodna in človeška zavest. Nikar ne nasedajmo v dobi prave demokracije tujinskemu geslu: Divide et impera — med tem ko nam more samo sloga rešiti bodočnost.

Italijani se umaknili z Vrhnike.

Ljubljana, 19. nov.

Polkovnik Casarutti, poveljnik italijanskih čet, ki so zasedle Vrhniko in okolico je poslal dne 18. t. m. vrhniškemu županu pismo, v katerem mu naznanja, da se njegove čete še ta dan umaknejo z Vrhnike in okolice na demarkacijsko črto. Italijani bodo plačali vso škodo, ki so jo napravile njih čete pri zasedenju teh krajev in bodo plačale vse, kar so rekvirirale.

Italijansko falotstvo na Reki.

Med Srbi in Italijani na Reki je bilo prišlo do dogovora, da se Srbi umaknejo iz mesta in da ne bo mesto zasedeno ne od enih, ne od drugih. Srbi so se na to umaknili v Kraljevico. Takoj na to pa, ko so Srbi spraznili mesto, so je zasedli Italijani. Italijanom to seveda ne bo nič pomagalo, a pokazali so s tem le ponovno svojo zavrtnost.

Protest NV. proti vpadu Italijanov na Slovensko.

NV v Zagrebu je dne 18. t. m. poslalo laški vladi odločen protest proti samolastnemu vpadu italijanskih čet na jugoslovansko ozemlje. Vlada SHS je ta protest poslala tudi zavezniškim vladam (Amerika, Francija, Anglija). Posebno protestira vlada SHS proti nasilni okupaciji Reke in okolice.

Boj med tržaškimi Lahi in laškimi vojaki.

Lahi obetajo živila, a jih sami nimajo.

Reški župan dr. Vio, ki se nahaja na agitaciji v Rimu, je sporočil, da bo Italija poslala živila za reške Italijane. — Italijanski vojaki pa izjavljajo, da sami nimajo kaj jesti. — V Trstu so italijanske čete rekvirirale štiri vagone živil. Vsled tega je prišlo do spopada med tržaškimi Italijani in italijanskim vojaštvom. Ubiti so bili štiri laški vojaki. Ta dogodek jasno pove, koliko je verjeti poročilu župana dr. Via.

Srbi zasedli Segedin.

Srbi prodirajo na Ogrskem nevzdržno naprej. Zasedli so že celo mesta Segedin, Temešvar, Nagy Becskerek in dravski most pri Barču.

Nemška Avstrija zahteva dele zapadne Ogrske.

Nemški državni svet je v svoji seji dne 18. novembra sklenil, da mora Ogrska odstopiti Nemški Avstriji sledeča štiri okrožja ali komitate: Požun, Šopronj, Mošonj in Vasvar, ker baje bivajo v teh komitatih većinoma Nemci. Nemški moloh bi torej rad pogoltnil tudi naše ogrske Slovence!

Ceški vojni minister vojakom.

Ceški vojni minister Klofač je izdal sledeči poziv:

Ceško-slovaški vojaki! Pozivijam Vas, da tudi nadalje vzdržite disciplino in red ter da se na ta način izkažete kot trdna opora vlade. Storite to iz ljubezni do prostosti. Disciplina naj bode v četah vzorna, a uveljaviti hočem demokratični princip. Moj program je narodna milica. Izvesti hočem vse potrebne reforme. Za vojake, ki ne služijo na fronti, se vpelejo pritoževalne komisije, vojaške plače se nanovo uredi. Poveljniki imajo od mene strog nalog, paziti zlasti na disciplino, da preprečimo vse načrte naših sevražnikov, ki se naperjeni proti naši svobedi. Na zdar!

Nemška mornarica se izroči Angležem?

Glavni del angleške mornarice je odplul dne 20. t. m. na določena kraj, kjer si bo ogledal kralj in knez Valeški glavno nemško brodovje, ki se izroči ententi.

Amerikanci na Goriškem.

NS v Ljubljani naznanja, da koraka 3000 Amerikancev preko Kormina v slovensko ozemlje. Temo oddelku slede še daljni oddelki. Prihod teh čet se vrši zato tako počasi, ker je železniški promet v dosedaj zasedenem italijanskem ozemlju še zelo nereden.

Ukaz, da morajo Italijani takoj sprazniti Reko.

V Ljubljano je došla iz Belgrada vest, da je francosko vrhovno poveljništvo ententne armade v Solunu javilo srbskemu vrhovnemu poveljništvu, da je vsa ententa poveljniku italijanske posadke na Reki naročila, da mora zasedeno reško ozemlje takoj izprazniti do zadnjega moža. Reško posadko bo zopet tvoril srbski bataljon, ki se je moral pred Italijani umakniti v Kraljevico in ena francoska divizija, ki je iz Soluna na potu v Reko. Enako bodo zasedli skupno Srbi in Francozi tudi neke strateške točke v Dalmaciji.

Jugoslavija do Ernovža.

Dunajska »Reichsposta« piše, da je izvedela iz zanesljivega vira, da bo cela Koroška in Štajerska do črte Ernovž spadala pod Jugoslavijo.

Odprto pismo Viljemu.

Listi priobčujejo naslednje odprto pismo cesarju Viljemu:

Ali si bil na bojišču, ko je bilo ob gromenja topov, ob pokanju pušk in praskanju granat na stisnute mož na tvoj ukaz pognanih v naročje smrti? — Ali si bil v zakopih, ko so tam naši očetje, bratje in sinovi v mrazu in na dežju, poleti in pozimi, podnevu in ponoči vsled tvoje volje gledali smrti v obraz? — Ali si bil na morju, ko je bilo na stotine ljudi s tvojim torpedom vrženih z ladij in so se brez pomoči potapljali? — Ali si videl zgorela mesta, zapuščene vasi in opustošeno polje? — Ali si videl mlake ljudske krvi, grmade trupel, tisoče pohabljenih teles? — Ali si slišal krik groze in obupa, stokanje in vzdihovanje ranjenih in umirajočih? — Ali nisi slišal obupnih klicav in joka vdov in sirot, ali nisi slišal preklinjanja milijonov ljudi, zmrzlelih, lačnih in ubožanih? — Samo misel na gorje, na gorje, na bolesti in strahote, ki si jih ti zakrivil, razgreva dušo, stiska srce in s solzami zaliva oči, v tebi pa ni niči trohice časti in vesti. Nisi vreden življenja. Le pojdi in daj svoje telo vošnjim roparskim pticam, da boš vsaj njim za užitek.

Invalidi, vdove in sirote.

Poziv

zaradi priglasitve terjatev in povračil škode, ki bi jih bila dolžna poravnati prejšnja avstro-ogrsko vojaška uprava.

Pri gospodarskih pogajanjih med državami, ki so nastale iz bivše Avstro-Ogrske države, morja pride tudi do sporazuma glede plačila obveznosti na podlagi vojnodajatvenega zakona od strani prejšnje Avstro-Ogrske vojaške uprave. Narodna vlada SHS priglasila te terjatve za svoje območje, ne da obljubi upravičencem ugodnega uspeha.

V svrhu priglasitve teh terjatev pozove podpisano poverjenišvo vse posestnike-kmetovalce priglasiti svoje terjatve, in sicer: 1. Neplačane zakupnine ali najemščine za zemljišča ali poslopja, ki jih je vojaška uprava vzela v zakup, v najem, ali jih je neopravičeno zasedla. 2. Neizplačane zakupnine za prodane kmetijske pridelke, če ima upnik v rokah kako potrdilo o zahtevani oddaji blaga vojaštvu. 3. Terjatve za škodo storjeno po vojaščini na zemljiščih in kmetijskih stavbah vsled činov, ki so bili v zvezi in ki jih gre povrniti po vojnodajatvenem zakonu.

Škode, ki jih je naredila armada v svojem razsulu po sklepa premirja brez povelja pristojnih vojaških poveljstev nikakor ni priglasiti, ker zanje ne bo hotel biti nihče odgovoren.

Terjatve v tem okviru je priglasiti, do 1. januarja 1919, pri narodni vladi SHS »Poverjenišvo za kmetijstvo« (v posloplju Slovenske kmetijske družbe) v Ljubljani. Terjatve je utemeljiti s priloženimi prepisi obveznih ali pravoveljavnih listin prejšnjih vojaških oblasti, oziroma s prepisi županskih zapisnikov o cennitvi škode (izvirnih listin ni prilagati, ker se lahko izgube, marveč jih je skrbno hraniti).

S tem pozivom podpisano poverjenišvo ne prevzame nobenega jamstva in nobene obljube za svoječasno resnično izposlovanje poplačevanja takih upravičenih terjatev, zato naj priglasilci rešitve svojih priglasenih terjatev sploh nikar ne dregajo, kajti, če tudi pride do sporazuma med vladami glede popolnega ali delnega izplačila teh terjatev utegne to trajati vendarle zelo dolgo.

V Ljubljani, dne 16. novembra 1918.

Poverjenišvo za kmetijstvo narodne vlade SHS
Poverjenik: prelat A. Kalan, l. r.

Oddaja vojaških konj.

Našemu ljudstvu v vednost in ravnanje se ponovno razglašajo, da vojaško poveljstvo SHS v Mariboru nikakor ne bo dopustilo, da bi se za enkrat vojaški konji, ki so last Jugoslavije razprodajali in to posebno ne po cenah, ki so jih med ljudstvo raztrosili različni špekulantje in drugi brezvestni ljudje. S tem, da se konji oddajo v rejo in cenijo po sedanji ceni, nikakor ni rečeno, da bo prevzemnik moral tudi to ceno poplačati, za slučaj, da bi se konji prodali, kar se zna pozneje tudi zgoditi; v tem slučaju se bodo konji na podlagi sedanje cene in poznejše denarne vrednosti kmetom proti plačilu prepustili.

Vojaško poveljstvo SHS v Mariboru so pri sestavi pogojev za izdaje konjev v rejo vodili le nesebični razlogi kako pripomoči v prvi vrsti kmetom do cenene vprežne živine in kako našo mlado državo čuvati pred poginom v večjem številu prigianih konj. Nikogar se ne bo sililo, da bi moral najete konje tudi res kupiti, marveč bo vsakemu na prosto dano le te vsak čas nazaj vrniti.

Na žalost se je moralo zlasti ugotoviti, da skušajo različni špekulantje na nepošten način priti do boljših konj, ki jih pa v prvi vrsti potrebuje naša vojna uprava sama. Še nesramnejše je pa dejstvo, da le taki ljudje skušajo izbrane si konje vtihotapiti iz vojašnice, s čemer seveda okrađejo ne le državo samo, marveč tudi vsakega poedinca državljana skupnega premoženja; veliko jih je tudi, ki še vedno mislijo, da bo tudi v Jugoslaviji igralo »podkupovanje« glavno vlogo in najbolj obsojevanja vredno je, da se tega postopanja drže ravno ljudje, od katerih bi se nesebičnost morala v prvi vrsti pričakovati.

Oddaja konj se je poverila našemu topniškemu polku št. 128. Sestava komisije je taka, da bo vsakemu ponudniku šla v vsakem oziru kolikor mogoče na roke in pozivlja se s tem ponovno vse prebivalstvo, naj ne zastapa pri preberi konj le lastnih interesov, marveč naj ima pred očmi tudi našo mlado državo, ki potrebuje in tudi tirja pomoči slehernika. Narodno-zavedne ljudi po deželi posebno pa župane, učitelje in druge javne osebi, se s tem javno pozivlja, da posvetijo morebitnemu barantanju svojo posebno pozornost in ljudi, ki imajo konje, o katerih se misli, da niso pravno-veljavno v njihovi lasti, naznanijo bližnji orožniški postaji, ki bo stvar preiskala. V najkrajšem času bodo dobila županstva predpisana obvestila o izdajanju konj v rejo in tedaj bo kontrola posebno lahka, posebno z ozirom na to, da so vsi vojaški konji že po večkrat z žigi zaznamovani.

Od 21. novembra dalje se bodo v topniški vojašnici v Mariboru tudi vojaštvu odvzeti vozovi in tudi nekaj priprege na javni dražbi prodajalo. Kupci se vabijo. Kupnino bo takoj poplačati! Vsak kupec bo dobil za prodani voz potrdilo in bo straža v vojašnici le na podlagi takih potrdil dovolila odhod iz vojašnice.

Razne politične vesti.

Krivi nesrečne smrti Slovence Vahnika so že pod ključem.

„Marburgerca“ neprestano hujška. V štev. 266 piše o napadih vojaštva v Mariboru. Očividno cika na Slovence, dasiravno ve vsak otrok, da so Nemci tisti, ki izzivajo. Ali ne bo tega hujskanja kmalu konec?

Hujskarije. »Deutscher Montag« ima notico, v kateri hujška naše vinogradnike proti jugoslovanski državi. Revolver pravi, da bodo kmetje v Jugoslaviji nosili večino državnih davkov. Zato se pritegne v prvi vrsti vinogradništvo. Pa jugoslov. kmetje svojega vina sploh ne bodo mogli prodati! V tem tonu gre dalje. Povemo mariborskemu hujskaču, naj ga nikar ne skrbi usoda našega kmeta in naj preneha s svojim hujskanjem ker bi sicer utegnil doživeti kaj neprijetnega!

Neverjetna nemška drznost. Te dni, ko prihaja jo v mesto naši fantje in možje, da se odzovejo pozivu domovine, se klatijo po mestu ljudje, ki prigovarjajo našim mladeničem in možem, naj nikar

ne slede mobilizacijskemu pozivu, češ, da je mobilizacija nezakonita ali vsaj nepotrebna. Sicer so se ti poskusi, da bi zanesli v naše vrste zmešnjavo, razbili ob zdravem razumu našega ljudstva, a vendar je značilno, da se Nemci upajo tirati take stvari pri belem dnevu. Kakor čujemo, je bila v ta namen organizirana cela tolpa, ki je hodila okoli naših mož in mladeničev ter jim prigovarjala, naj gredo domov. Sicer je imela vsa ta agitacija le malo uspeha, a nekateri so se le dali premetiti. Opozorjamo, da bodo vsi oni, ki se mobilizacijskemu pozivu ne bodo odzvali, strogo kaznovani. Tistim, ki delajo po načrtu zmešnjavo, pa že pridemo tudi na sled.

Plačani hudobci. Te dni je na ulici v Mariboru vse polno ljudi, ki odgovarjajo slovenskim mladeničem in možem, naj se ne vpisejo v našo jugoslovansko armado. Pozivamo vse, ki zalotijo take, od Nemcev najete in plačane hudobce, da jih takoj primejo in izročijo bližnji vojaški straži. Naše rojake pa prosimo, da se vsi vpisejo v jugoslovansko armado. Nesrečna smrt našega Vauhnikarja je jasna priča, kako bi Nemci radi postopali s Slovenci. Imeti moramo močno obrambno armado.

Shodi in manifestacije. Agitatorično organizacijski odsek NS je sklenil, da priredi naslednje shode: v petek, dne 22. t. m. zvečer v Studencih, v nedeljo dne 24. nov. v Gornji Radgoni po rani službi božji (govori naš organizator profesor dr. Hohnjec), po sv. maši pri Spodnji Sv. Kungoti (govorita dr. Leskovar in Pušenjak), po rani sv. maši v Kamnici in po pozni sv. maši v Selnici ob Dravi (Voglár, dr. Koderman), v Slov. Bistrici ob 1/2 11. uri v hotelu Avstrija (govorita dr. VI. Sernek in dr. Reisman). — Velik shod se priredi za Dravsko polje in del Pohorja v nedeljo dne 1. dec. v Hočah. Manjši shodi se bodo priredili v Rošpohu, v Zerkovcih, Dogošah in Šmiklavžu tekom prihodnjega tedna. — Odsek vzame na znanje veliko manifestacijo obmejnih Slovencev prihodnje nedelje v Št. Ilju v Slov. goricah ter priporoča, da se iste udeležijo v obilnem številu tudi Slovenci in Slovenke iz Maribora. Na slavnosti govori dr. Medved in dr. Ravnik.

Narodni Svet v Slov. Bistrici, priredi v nedeljo dne 24. t. m. ob 1. uri popoldne v proslavo ustanovitve Jugoslavije velik ljudski shod v dvorani »Okrajne hranilnice« v Slov. Bistrici. Spred je sledeči: Ob 1/2 1. uri se zbera vse Narodne straže na dvorišču vojašnice, od koder odkorakajo z vojaško posadko jugoslovanskega pešpolka št. 26. pred Narodni dom. Pri Narodnem domu se jim pridružijo zastopniki krajnih Narodnih svetov in vsi Slovenci slovenjebistriškega okraja z gosti vred. Od Narodnega doma gremo v sprevedu po mestu v dvorano Okrajne hranilnice, kjer se začne točno ob 1. uri zborovanje. Na shodu bo govoril v imenu našega NS podpredsednik g. dr. Reisman in zastopnik NS iz Maribora, g. dr. Vladimir Sernek ter eventuelni drugi zastopniki; nato pa bo delegat vrhovnega vojaškega poveljstva iz Maribora slavnostno zaprisegel tukajšnjo posadko in Narodne straže iz okolice. Slavne Narodne svete, Narodne straže, župne urade, šolska vodstva in županstva, ket vse narodne zaupnike prosimo, da ljudstvu ta razglas oznanijo in z vso močjo agitirajo, da bomo kar največičastneje proslavili naše Vstajenje! Narodni sveti si naj po možnosti preskrbe primerne napise za spreved in prinesejo seboj narodne zastave. Izurjeni pevci naj pridejo v nedeljo ob 12. uri v gledališko dvorano Posojilnice, kjer bo skupna vaja za naše narodne himne. Shod se bo vršil ob vsakem vremenu v dvorani Okrajne hranilnice, ker pričakujemo ogromne udeležbe iz vse okolice in so to poslopje itak sezidali slovenski kmetje.

Manifestacija za Jugoslavijo v Šmartinu na Pohorju. Zadnje nedeljo, dne 17. nov. je bila tudi nam dana prilika izjaviti se za novo, svobodno lastno državo Jugoslovansko. Po sv. maši smo sli vsi, kar nas je bilo v cerkvi, v šolo. Velikanska zastava narodna vihra iz šole in nas vabi in pozdravlja. Največja soba okrašena z narodnimi znaki nas je komaj objela in obsegla. Vse je hotelo slišati g. govornika iz Slov. Bistrice o novi naši ljubi, združeni, osvobojeni domovini. G. dr. Reisman, član NS v Slov. Bistrici nam je v daljšem, temeljitem govoru ognjevitno pojasnjeval krivice stare avstrijske vlade ter tisočletno suženstvo, sedanje osvobojenje in pomen naše nove države. G. govornik se je na več mestih opravičeno prav razvnel in iz srca nam vsem govoril krepke besede ogorčenja za grozote vojske in zatiranja ter navduševal poslušalce za svobodo in novo boljše državo in bodočnost. Č. g. župnik se mu je iskreno zahvalil, kakor ga je bil predgovoreno pozdravil. Zahvala tudi vsem poslušalcem, take številne zbranim, ki so stema pokazali, kako se zanimajo ter

so zavzeti in udani Jugoslaviji, ljubi novi domovini. Slednjič smo svoji ljubi Jugoslaviji novi državi navdušeno in slovesno prisegli zvestobo. Prelep prepomenljiv dan za Šmartinsko Pohorje.

V Studencih pri Mariboru se vrši prihodnji petek, dne 22. nov. ob 7. uri zvečer v Vlahovičevi gostilni shod, ki ga priredi agitatorično-organizacijski odsek N. S. v Mariboru. Slovenci iz Studenc in Maribora, pridite! Mariborski udeleženci odidejo ob polu 7. uri iz Narodnega doma.

Gornja Radgona. Prihodnjo nedeljo, dne 24. t. m., po rani službi božji se vrši pri nas važen poučen shod. Govori član NS iz Maribora. Pridite v velikem številu! Popoldne ob 3 shod v Radencih.

Protestirajte v posebnih resolucijah na vseh shodih zoper italijanski vpad v slovensko ozemlje.

Shod slovenskih socijalnih demokratov se vrši prihodnjo nedeljo, dne 24. t. m. ob 3 uri popoldne v mariborskem Narodni domu. Govori sodrug Kopač.

Socialni demokrati v mariborskem občinskem svetu. Mestni magistrat mariborski je v svoji seji dne 18. novembra sklenil, da se prepusti socialdemokratični stranki 10 odborniških mest ter tudi mesto drugega podžupana, ki bo nanovo ustanovljeno. Socialdemokratična stranka je že izvolila 10 odbornikov za mariborski občinski zastop.

Slovenski otroci ne smejo več v nemške šole. Narodna vlada SHS v Ljubljani izda odredbo, da ne sme noben otrok slovenskih staršev več obiskovati nemških šol. Podučni jezik na ljudskih, meščanskih in srednjih šolah na Slovenskem je odslej slovenski. Za narodne manjšine veljajo izjeme.

Slovenski delavec — član NS. Slovenska železničarska organizacija je imenovala kot člana v NS za Štajersko delavca Cerinška.

Pregranjanim učiteljem. Narodni vladi SHS. v Ljubljani — poverjeništvu za uk in bogočastje — naj se javijo vsi tisti učitelji (učiteljice) njenega območja, ki so bili (bile) za časa vojske iz političnih vzrokov od službe suspendirani (suspendirane) ali pri svojih plačah prikrajšani (prikrajšane). Navesti je natančni naslov, predmet disciplinarne preiskave in zadnji tozadevni odlok prejšnjih deželnih šolskih oblasti. — Ljubljana, dne 16. novembra 1918. — Poverjenik za uk in bogočastje: dr. Verstovšek.

Koroški denar. Koroški Nemci so začeli izdati lasten denar. Narodna vlada Jugoslavije je po komisarju za Koroško Smodeju izjavila, da ne priznava veljavnosti tega koroškega denarja. Slovenci, ne sprejemajte torej tega denarja!

Zmešnjave v Nemški Avstriji. Medtem ko vlada v Jugoslaviji, ako izvzamemo par posameznih slučajev plenjenja, povsod red in mir, vlada v Nemški Avstriji povsod največja zmešnjava. Ropi in plenjenja so na dnevnem redu. Tudi v češkoslovaški državi vlada red. Nasprotno pa gre na Nemškem Češkem, kakor drugod v Nemški Avstriji, vse križem. Stvari so prišle že tako daleč, da se morajo nemška mesta obračati na češko vlado, oziroma češki Narodni svet s prošnjo, da napravijo red, ker se nemška mesta ne morejo sama ubraniti pred nemškimi plenitci in roparji.

Dunaj pred katastrofo. Nemško-avstrijska vlada se je obrnila na Združene države, Anglijo in Francijo s prošnjo, naj uplivajo na češko vlado, da bo dovolila izvoz ostrovskega premoga ter prevoz premoga iz Gornje Šlezije skozi Češko v Nemško Avstrijo. Dunaj potrebuje mesečno 108 000 vagonov premoga. Ako ga ne bo dobil, je katastrofa neizogibna.

Cesar Viljem v pregnanstvo na Hudičeve otoke. Bivši ameriški poslanik na Dunaju Penfield je izrazil zahtevo Amerike, da se pošlje bivšega nemškega cesarja Viljema v pregnanstvo tje kamor spada, namreč na takozvane Hudičeve otoke (skupina neobljudenih otokov v Atlantskem morju ob obali Brazilije, kjer vsak naseljenec vsled skrajno nezdravega obnebja najde v kratkem času gotovo smrt.)

Kdaj bo mirovna konferenca? Potom Švice se poroča iz Pariza, da se bo mirovna konferenca začela 10. decembra. Wilson sam bo s svojim državnim tajnikom Lansingom prišel v Evropo. Ameriški listi pa vedo poročati, da se bo konferenca začela še le mesca januarja. To je bolj verjetno, ker bodo sredi decembra na Angleškem volitve za državni zbor.

Tedenske novice.

† Dekan Franc Bohak. Dne 15. t. m. je po daljši, mučni boleznii v starosti 47 let umrl ter bil danes pokopan, mazožasluzni slovenjebistriški de-

kan č. g. Franc Bohak. Rojen je bil leta 1871 v Poljčanah in kot tretjeletnik v mašnika posvečen leta 1896. Kot kaplan je služboval pri Sv. Jurija ob juž. žel., pri Sv. Magdaleni v Mariboru, pri mariborski mestni stolni cerkvi do leta 1907, ko je bil imenovan za mestnega župnika in dekana v Slov. Bistrici. Leta 1908 je pa bil imenovan za kn. škof. duhovnega svetnika. Blagorodnemu in ljudomilemu duhovniku svetila luč! Zalutujocima materi in sestri naše srčno sožalje.

Proslava dr. Korošca. Ozji rojaki našega prvobornitelja dr. A. Korošca so priredili na njegovem rojstnem domu, Sv. Jurij na Ščavnici veliko manifestacijo za Jugoslavijo. V cerkvi je bila slovesna služba božja s slavnostno pridigo. Potem je šel velikanski spreved z godbo in slovenskimi zastavami šolske mladine od cerkve na rojstni dom. Ta je bil krasno okinčan s sliko dr. Korošca in Wilsona, ki ju je napravil domači slikar. Tam je pozdravil gospodar rojstne hiše vse udeležance. Za njim je pa govornik, domači župnik Fr. Stuhec, velik pomen jugoslovanskega razvoja, ki mu stoji na čelu slavni rojak, dr. Korošec. Potem so še nastopili gg. Jožko Rajh iz Mote, dr. Stanjko iz Ljutomera, župan Nemeč iz Sv. Jurija, okrajni glavar dr. Vavpotič iz Ljutomera in prof. dr. Slavič iz Maribora. Vmes so se vrstile deklamacije in petje z godbo. Po slavnosti je gospodar hiše, g. Sinko s svojo soprogo, sestro dr. Korošca, pogostil pripravljalni odbor. Slavnost bo ostala vsem rojakom v neizbrisnem spominu.

Promocija. Starešina »Danice«, odv. kandidat Ivan Stanovnik je bil dne 8. nov. v senatni dvorani dunajske univerze promoviran doktorjem prava.

Društvo poštarjev in poštnih odpravnikov ubojega spola, vabi vas tovariše slovenske Štajerske, da se mnogobrojno udeležite občnega zbora, kateri se vrši v nedeljo, dne 24. t. m. ob 2. uri popoldne v hotelu »Ilirija« v Ljubljani. Pridite vsi! Gre za našo bodočnost v Jugoslaviji.

Prisega jugoslovanskih vojakov. Narodna vlada v Ljubljani je dovolila to besedilo prisege: »Prisegam in se rotim pri Bogu Vsemogočnem in svoji časti, da hočem zvesto in z vso dušo, z vsem srcem, z vso voljo služiti vladi Narodnega sveta Slovencev, Hrvatov in Srbov kot ljudski in zakoniti oblasti. Prisegam sebi in svojim dragim, svoji deci in svojim roditeljem, da hočem odredbe Narodnega sveta Slovencev, Hrvatov in Srbov brezpogojno, povsod in v vsakem času izvrševati in da hočem biti pokoren ukazu predpostavljenih zapovednikov in vsem narodnim postavam in zakonom za napredek, edinstvo, svobodo in moč. Tako hočem in v te mi pomagaj Bog!«

Plače častnikom in moštva narodnih čet. Plače, oziroma službeni prejemki za častnike in moštvo narodne vojske so začasno urejeni sledeče: Pristojbine častnikov ostanejo začasno do nove ureditve neizpremenjene in sicer se bodo izplačevali šaržni prejemki in vojna doklada. Moštvo in poddesetniki dobije 4 K, šarže od desnika dalje pa 5 K na dan in hrano. Vsak oddetek mora skrbeti za prehrano častnikov in moštva. Relutum za preskrbo znaša za vojaške osebe brez razlike 6 K na dan. Relutum se sme izplačevati samo onim, ki imajo v kraju, kjer služijo, svoje družine ali starše, pri katerih se lahko prehranjujejo. Onim pa, ki nimajo prilike udeležiti se skupne vojaške prehrane ali prehrane pri svojcih, se sme izplačevati dnevno 9 K. Poveljniki oddelkov morajo skrbeti, da se oni, kateri dobivajo relutum, ne udeležujejo vojaške prehrane. Tuje čete, ki se le samo mimočrede nahajajo na slovenskem ozemlju, ne dobijo nobenih denarnih prejemkov. Vsem poveljnikom je naročeno, da varčujejo z zalogami živil ter da po potrebi uredijo prehrano častnikov in moštva.

Slovensko angleška slovnica, prirejena za slovenski narod. Priporočamo to slovnico onim, ki se žele priučiti angleškemu jeziku. Prodaja se v knjigarni Ig. Kleinmayer in Ferd. Bamberg v Ljubljani. Cena trdo vezani knjigi 5 K 50 vin.

Jugoslaviji jugoslovansko lice. Vsa županstva pozivamo, da nemudoma odstranijo (katera jih še imajo) vse dvojezične občinske pečate in jih nadomeste s samoslovenskimi. — Slovenci, odstranite vse nemške napise.

Urednik prekmurskih Novin, župnik Jožef Klekl, bratranec izdajatelja Novin Jožefa Klekla, ki je bil nedavno izpuščen od naglega vojaškega sodišča, je zbolel na španski pljučnici. Sedaj urejuje Novine g. dr. Fr. Rogač, ravnatelj škofijske pisarne v Sombotelju.

Darila za Narodni Svet. Ign. Vrbljič, župan v Stopercih, 40 K; isti v občini nabral 100 K; M. Dokler, nabral v gostilni g. Jak. Barle v Šmiklavžu pri Slovenjgradcu, 41-90 K; na gostiji Košenina-Ozim v Ružah nabrano 300 K; Šamenjak v

Mariboru 20 K; Leopold Petovar, veleposestnik v Ivanjkovcih, 1000 K; K. Guček, kaplan pri Sv. Lovrencu na Dr. p., nabral in daroval 114 K; V. Kropivšek, župnik v Framu, 20 K; Mirko Kuko- vič, župnik na Dohrni, 100 K; na prof. Voglarja poslano iz Ljutomera 300 K; Jugoslovanski vojaki črnovojniškega polka št. 10 o priliki vrnitve s fronte 120 K; Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru 1000 K.

Društveni škodi, zbori, predavanja. Narodna vlada SHS v Ljubljani je dne 31. okt. 1918 raz- glasila, da ostanejo vsi dosedajni zakoni v veljavi, istotako vse dozrajne narečbe; vse dosedajne ob- lasti in uradi morajo naprej uradovati, dokler vlada kaj drugega ne ukrene. Vsled tega se morajo tudi predpisi zakona o društvenem pravu z dne 15. nov. 1867 in o shodnem pravu z istega dne tudi nadalje točno izpolnjevati ter vsak shod in obhod, vsako društveno zborovanje, vsako predavanje itd. javiti pristojnim oblastim ter izposlovati tozadevno dovoljenje.

Gospodarske novice.

Vinogradniki in kmetje, pozor! Nemški listi vas plašijo, da ne boste mogli prodajati vina in dru- gih pridelkov, ako ne pristopite k Nemški Avstriji. Ta je bosa! Nasprotno je res. Alpski Nemci bodo morali kupovati živila in vino od nas, kakor so kupovali dozdaj. Razlika bo le ta, da se nam do- zdaj iz Gradca in Dunaja narekovali cene za na- še pridelke, za obleko in druge izdelke nemške in- dustrije pa ni bila določena nobena cena, ampak so nas odirali, kakor se jim je zljubilo. Ko bomo mi v samostojni Jugoslaviji, pa bodo se Nemci z nami morali pogajati in se bodo cene našim in nji- hovim pridelkom določile po medsebojnem sporazu- mu. Ne verjamite nemškim grožnjam, ki so brez moči, niti nemškemu sladkanju, ki je neodkritosr- čno! Že od nekdanj so nam najboljše zemljo jemali nemški grajščaki in samostani, zanaprej bomo sa- mi gospodarji svoje zemlje in svojih pridelkov.

Obrtna šola za zidarje, tesarje i. dr. Na državni obrtni šoli v Ljubljani se namerava, ako se oglasi zadostno število učencev, otvoriti z novim letom 1919 zopet stavbna obrtna šola za zidarje, tesarje in kamnoseke, obstoječa iz pripravljalnega in dveh strokovnih tečajev, katerih vsak traja po pet me- secev. Ti tečaji imajo namen, podati pomočnikom zgoraj omenjenih obrtov ono znanje in one spret- nosti, ki so podlaga uspešnemu obrtovanju in jih posobljajo za mojstrske izkušnje. Odhodno izpri- čevalo skrajša tesarjem in kamnosekom predpisano praktično uporabo za eno leto. Absolventje dobe tudi službe železniških mojstrov pri državnih že- leznicah. Poštno in telegrafsko ravnateljstvo jih sprejema za stavbne pomočnike; ako napravijo potem predpisane teoretične in praktične izpite, lahko dosežejo službo poštinih officiantov. Spre- jemni pogoji so dovršena ljudska šola, 17. leto in dokončana učna dela v obrtu. Vpisnina znaša 2 K, šolnina 5 K. V to svrhu naj se zglase učenci pri ravnateljstvu državne obrtne šole v Ljubljani takoj ustмено ali pismeno in naznanijo svez na- tančen naslov.

Mlinske karte so odpravljene. 50 vagonov desk in 28 vagonov različnega železja bo imelo mariborsko okrožno glavarstvo v kratkem za kmete na razpolago.

Razno železo. Poverjeništvu za javna dela in obrt Narodne vlade SHS v Ljubljani javlja: Kranjska industrijska družba na Jesenicah ima sledeče tovarniške izdelke v večjih in manjših množinah v svojih zalogah: vlečene žice v različnih dimen- zijah, žičnikov (žeblice), mrzlo vsljanega obročne- ga železa v raznih dimenzijah, valjane žice iz že- leza, valjane žice iz jekla, livarskih izdelkov iz jekla, obročnega in paličastega železa, elektrovo- dov. Na to se vsi reflektantje v območju »Narodne vlade SHS v Ljubljani«, ki so odjemalci na debelo in ki preskrbujejo večja okrožja z železom, opo- zarjajo z vabilom, pa pošljejo čimprej, najkasneje pa do 10. decembra t. l. Kranjski industrijski dru- žbi na Jesenicah (Jesenice-Fužine) svoja naročila.

Socialni demokrati v dunajskem občinskem zastopu. V seji načelnikov dunajskih strank dne 17. novembra so sklenili, da se dunajski občinski zastop presnovi sledeče: V bodoče bo sestavljen iz 165 odbornikov, od teh bo pripadalo krščanskim socialcem 84 odborniških mest, socialnim demo- kratom 60, nemškim svobodomislecem 19 in nem- škim nacionalcem 2 odborniški mesti.

Cene za žito, fižol in krompir. Naredba pover- jeništva za prehrano z dne 7. novembra 1918, razglašena v Uradnem listu pod št. 68, se razve- ljavlja, ker se je v besedilo te naredbe vrnilo več pomot. Naredba naj se glasi: Za žitni zavod v Ljubljani se določajo naslednje oddajne cene: za

1 kg krušne moke 1 K, za 1 kg otrobov 20 vin., za 1 kg ovsene obloge 50 vin., za 1 kg vseh drugih mlinskih izdelkov 2 K, za 1 kg fižola 2 K 50 vin., za 1 kg krompirja 66 vin. Pri nadrobni prodaji se smejo zaračunavati pribitki do 10 od- stotkov.

Ali se bo goveja živina še nadalje rekvirirala? Žalibog se bo to moralo zgoditi, 1. da se ob se- danjem majhnem številu ne pokolje preveč živine in 2. da bo nje poraba oziroma tudi uporaba me- sa enakomerna. Izvršila pa se bo rekvizicija v toliko drugače, da bo organizacija vse prehrane na Spodnjem Štajerskem, zlasti vnovčevanje živine in masti v rokah narodne vlade. Organizirana pa bo po vzorcu kranjske narodne aprovizacije, ki se je zelo dobro obnesla. Vnovčevalni posel bodo vršili naši lastni zaupni možje in cenila bo živino narodna komisija; potemtakem ne bodo pri nas nemškutarji nič več imeli s tem opravljati.

Pridelovanje premoga na Češkem. V češko slo- vaški državi se je pridelovanje premoga povišalo za 50 odstotkov, odkar je uprava prešla v čške roke. V nemško-čeških premogovnikih pa pridelo- vanje še vedno nazaduje.

Prehranjevalna politika zaveznikov. Reuterjev u rad poroča: Politika zaveznikov za prehrano avst- rijskega in nemškega prebivalstva sloni na načelu, da se morajo najprvo pokriti potrebe zaveznikov, potem pridejo na vrsto nevtralcini in sovražniki. Za- vezniki ne morejo ukreniti ničesar brez nemških in bivših avstrijskih lažij. Ukrenejo se koraki, da se natančno dožene, koliko rabijo sovražne dežele in koliko živil preostaja, da se bodo mogle do- baviti.

Dopisi.

Št. Lenart v Slov. gor. v slovenski posesti. Ob- činski urad in pošto pri Št. Lenartu v Slov. gor. so prevzeli člani NS. Na občinski hiši vihra slov. zastava.

Sv. Barbara v Halozah. Pri nas se vrši v ne- deljo, dne 24. nov., popoldne po večernicah, veli- ko manifestacno zborovanje za Jugoslavijo. Govori nadrevizor Vladimir Pušenjak iz Maribora in dru- gi govorniki.

Konjice. Španska belezen pri nas hudo raz- saja. Zahtevala je že veliko žrtev, bolnike ima pa skoro vsaka hiša. Dne 12. t. m. smo pokopali iz- borno cerkveno pevko Alojzijo Šelih iz Bezine. Bog ji njeno veliko skrb za lepo cerkveno petje obilo povrni. Žalojoči rodbini naše iskreno sožalje. Dne 18. t. m. pa smo položili k večnemu počitku Marijo Rudolf, ženo dolgoletnega cerkvenega klju- čarja in zavednega Jugoslavana Ivana Rudolfa. N. v m. p!

Konjice. Naše Konjice postajajo čimdalje bolj slovenske. Dne 9. t. m. se je vršilo zborovanje zaupnikov celega okraja, kateremu je predsedoval preč. g. župnik Preglej. Govorili so g. okrajni gla- var dr. Trstenjak o prehrani, poveljnik Narodne straže g. Ludovik Petrič o narodni obrani, g. dr. Anton Prus o Jugoslaviji. Izvolil se je definitivni odbor Narodnega sveta za konjiški okraj, kateremu predseduje odvetnik dr. Anton Prus; podpredsedaik, župnik Viktor Preglej; tajnik, kaplan Jožef Mirt; večje število odbornikov iz celega okraja. — Trška občina in okrajni zastop ter okrajna posojilnica sta pod nadzorstvom g. dr. Ivana Rudolfa. Narod- na straža izvršno posluje, prehod čet, vračajočih se iz laške fronte, se vrši v najlepšem redu. — V kratkem priredi Narodni svet večje zborovanje, da se ljudstvo o novem položaju podučí.

Sv. Jurij ob južni žel. Katoliško bralno društ- vo priredi v nedelje, dne 24. t. m., ob pol štirih popoldne, v dvorani Katoliškega doma, igrokaz s petjem v petih dejanjih. Pridite!

Dobrna. Kdo bi si mislil: Dobrnska požarna bramba, od nekdanj glavni steber nemškutarske huj- skarije, je postala narodna požarna bramba dne 27. oktobra. Pri obnem zborh se je sklenilo »Neuhauser Feuerwehr« razpustiti in takoj je pristopilo lepo šte- vilo novih udov, ki so ustanovili novo dobrnsko po- žarno brambo. Na predlog g. župnika je bil izvoljen g. Blaž Kamenšek za načelnika in g. Peter Okrož- nik za namestnika. Dne 6. t. m., na nepozabnem na- rodnem dnevu v Celju, je naša požarna bramba že nastopala kot slovenska z zastavami. Tako se vse spreminja. — Naše toplice so tudi last Jugoslavije. Želimo pač, da bi se ta biser naše domovine veselil v bodoče boljšega obiska posebno iz slovenskega ju- ga. NS bo gotovo vse storil v blagor Dobrnskih top- lice in tako bo tisočkrat povrnjen ves trud, ki smo ga imeli, da Dobrno ohranimo majki Slaviji.

Slovenjgrader. Naše mesto in okolica bi nujno potrebovala narodnega brivca. Kdor bi želel se ta- kaj nastaviti, naj se zglaš pri Narodni straži v Slovenjgradu, kjer dobi tudi potrebnih pojasnil. Doležnemu se bi nudil obilen zaslužek. Tukajšnji naš izza shoda v Št. Janžu prosluli brivec pa naj

pobaše šila in kopita in jo naj odkuri v blaženo Prasio.

Slovenjgrader. Prejeli smo s prošnjo, da obja- vimo: Učitelji naše okoliške šole niso nikdar delali zoper slovenske težnje, marveč so bili vedno zaved- ni svoje narodnosti. G. ravnatelj Vrečko ni nikdar govoril omenjene besede otrokom v šoli; on je bil in je naroden; vsakdo ga v tem oziru pozna. Iz zaseb- nih pogovorov bi se pa naj ne spravljali na dan do- godki, ki so bili pomotno razumljeni ter delajo potem napačno domnevanje ali nesporazumnost. Je-li mor- da to g. ravnatelju v zahvalo, da častno osiveli mo- čez svoja leta prostovoljno služji, da smo imeli koli- kor mogoče urejen pouk? Ne delajmo našemu učitelj- stvu krivice, saj je narodno in tudi v šoli vestno! Prejšnja leta so nas drugi preganjali, sedaj v novejš- em času bomo pa morda mi eden drugega? Našim gg učiteljem izreče krajni šolski svet svoje popolno zaupanje; Ivan Schönödorfer, načelnik krajnega šol. sveta in župan.

Mozirje. Jugoslovanski veter je zabil in od- nesel neko noč slavnega okrajnega orožniškega vod- jo Müllereta. Čez nekaj dni mu je sledil vodja tukaj- šnje politične ekspozičure dr. Michl. S. sprehoda v Loke ni našel več pota domov. — Vodstvo politične ekspozičure je prevzel g. G. Lipovšek, ki je ga svo- jem prejšnjem mestu pri namestništvu v Gradcu imel priliko opazovati, kako so se Slovenci vedno tesneje okovali v nemške sponde. Kot štajerski rojak iz Sev- nice pozna naše težnje, vodi ga velika ljubezen do svoje in trdna volja do dela za našo blaginjo. Pod njegovim vodstvom se je ustanovil aprovizacijski od- bor za okraj, kateremu so se pritegnili sami veščak- i in objektivni možje. G. vodji smemo popolnoma za- upati. — Krajnemu odboru NS za Mozirje trg se je posrečilo pravočasno sprejeti v svoje varstvo tukaj- šnje konjsko taborišče za artilerijo in tako preprečiti razpisanje našega narodnega metlja. — Vsi krajni odbori NS v okraju so podprajeni okrajnemu odboru NS za gornjegrajski okraj. Predseduje mu g. zdrav- nik dr. Jože Gorjanc iz Mozirja, sedež pa mu je v Mozirju. Vse narodne straže v okraju imajo svojega načelnika v g. Mat. Čučkarju. Ta ter gg. L. Kem- perle in F. Hribernik iz Mozirja so v nedeljo, dne 10. t. m., obiskali narodne straže v Rečici, Gornjem- gradu in Novišti in jim dajali podrobna navodila. Posebno lepo udeležbo so našli v Mozirju, ko so se vrnili.

Narodni davek. Neimenovani, Ljubno, 500 K; Franc Gamser, Št. Ilj v Slov. gor., 6 K. Prisrčna hvala! Posnemajte!

Posamezne številke »Slovenskega Gospodarja« in »Straže« stanejo od 1. oktobra naprej v razprodaji 20 v. brez ozira na to, ali imajo 4 ali 8 strani!

Mala naznanila.

Ena beseda stane 20 vinarjev.

X Kupi se: X
Seno in jabolka kupi javna nišiščala v Mariboru. 1605

X Proda se: X

Lužni kamen za izdelovanje mila, bla pasta za pranje, kveplo za sode, izobren sadni jesh se pre- da po cenil pri A. L. Schrek, spocerijata trgovina Maribor, Vi- ktrigafova ul. 18. 1602

Imam breje koze na prodaj. Dm- jo se živila ali donar. Herman Dediček, Vrholc 18, pošta Lapor- je. 1603

Prodaj gorice, ki redi 2-4 pr- luvajake vina in sadnosnik — 2 polovnjaka jabelčnika, ona nje- va in travnik ter nekoliko gorda na jutrnem kraju. Streha 7 1/2 m. Stenovalje se lahko takoj narači. Bliza cerkva. Cena 8900 K. Miha Petačnik, Sv. Rok ob Savi, Terlišce. p. Rogatec. 1604

X Stučba: X
Viničarja s 4-5 del možmi in 1 ofercu se sprejme v Café Central, Maribor. 1610

Za gospodinja in kuharico želi priti v supnišče žena, katera je zaradi smrti slabo izgubila. So- lev pove Strajžnik, Maribor, Sni- der trg 6, Maribor. 1607

X Naznanila: X

Vsem, ki obiskujejo lekarno! Ker se v kratkem ne bodo več dobile steklenice za zdravila, pro- sim vsakega, ki pride v lekarno, da prinese s seboj 1 al 2 stekle- nice, ker drugače ne bo mogoče oddajati tekočih zdravil. Vsak, ki ima doma prazne steklenice za zdravila, jih naj prinese v le- karno, kjer jih odkapim po naj- višji ceni. Č. torej greste v Lju- tomer, mislite na te vstičice ter oddajte steklenice ki so sam od- več in tako pomagate tudi našim bolnikom. — Lekarna v Ljutome- ra. 1575

Zamorjem 7 m parhenta gradl parhentalni apod. sukničje, za po- lentas ali pšenice moko ozir. krompir, Maribor, Franc Jožefo- va cesta 11/II. 1609

Zimka moška suknja se zame- nja za mast. Müller, Fraueng. 17/I. Maribor. 1608

T 20/18-7

Uvedba postopanja v dokaz smrti. Franc Fürst, rojen 11. febr. 1888 v Belehuzcih okraj Ljutomer, pos. v Radislavcih, okraj Ljutomer, strelca strelskega polka SHS 26. 11. komp. 1. četa se kot vojni udeleženec pogreša izna bitke pri Luvca (9. sept. 1914). Po naved- bi Tesdarja Warbnk, ključavni- čarja v Ljutomeru je dobil po- grešani na glavi težko poškodbo in so ga, ker so se naše čete u- makale pred Rusi, pustile v ne- ki spuznici. To so Rusi nasled- njega dne razsajali tako, da je Fürst omenjenega dne gotovo na- šel smrt. Po prošnji Julijane Fürst pos. Radislavcih 65 se uvaja po- stopanje v dokaz smrti ter se vsakdo priija, da jari podpis- nemu sodišču ali Mihaelu Ignes, pos. v Puhlja do 31. jan. 1918 se mu je kaj znanega po pogre- šanemu. Po preteku tega roka se bo po novi prošnji sosuzalo o predlogu. — SHS okrož. sodnija v Mariboru, odd. I. dne 26. okt. 1918. 1576

Zahvala.
Povodom prebriske izgu- be naše ljubljene žene, ma- tere in tete

Alojzije Kurnik,
se tem potem najtopleje zahvaljujemo vsem sorod- nikom, znancom in prij- teljem za vse dokaze lju- bni za časa bolezni dra- ge ranjke ter za obilno u- deležbo na njeni zadnji po- tti. Drago ranjko pa pri- poročamo v pobožno mo- litvo in blag spomin. 1606
Krševina pri Mariboru, dne 17. nov. 1918.
Žaluječa rodb. Kurnikova.